

Лекція 2.

ОСОБИ В РИМСЬКОМУ ПРАВІ

СТАНИ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

СТАНИ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

Status
libertatis

Стан свободи

Status civitatis

Стан
громадянства

Status
familiae

Сімейний
стан

ЗМІСТ ПРАВОЗДАТНІСТЬ

Jus conubii

Право укладати
законий римський
шлюб
(*justum
matrimonium*),
Створювати римську
родину

Jus commercii

О торгувати,
укладати договори,
набувати та
відчужувати майно,
мати можливість
приймати участь в
торговому обігу

СТАТУС СВОБОДИ

ВІЛЬНІ

РАБИ

СТАТУС ГРОМАДЯНИНА

КВІРИТИ

ПЕРЕГРІНИ

ЛАТИНИ

ВІЛЬНОВІД
ПУЩЕНИКИ

КОЛОНИ

СІМЕЙНИЙ СТАТУС

ГЛАВА
РОДИНИ

РЕШТА
ЧЛЕНІВ
РОДИНИ -
ПІДВЛАДНІ

ЗМІНИ В СТАТУСІ ГРОМАДЯНСТВА,
СВОБОДИ ТА У СІМЕЙНОМУ СТАНІ
ПРИЗВОДИЛИ ДО ОБМЕЖЕННЯ
ЧИ РОЗШИРЕННЯ
ПРАВОЗДАТНОСТІ

ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ

ПРАВОЗДАТНІСТЬ

- Здатність вільної людини мати права та обов'язки у галузі приватних відносин
- Виникає з моменту народження, в деяких випадках могла виникнути і до народження
- Припинялась смертю людини

ДІЄЗДАТНІСТЬ

- Здатність здійснювати юридично значимі дії та відповідати за них
- **Infantes** – діти до **7** років
- **Impuberes** – дівчатка з **7** до **12** років, хлопчики з **7** до **14** років
- **Adulescientes** – дівчата з **12** до **25** років, хлопці з **14** до **25** років;
- Повністю дієздатні особи від **25** років

ВТРАТА ПРАВОЗДАТНОСТІ

capitis diminutio maxima

Повна втрата правоздатності – наступала щоразу, коли людина втрачала свободу

capitis diminutio media

Середня втрата правоздатності – наступала тоді, коли особа зберігала свободу, проте втрачала право римського громадянина

capitis diminutio minima

Мінімальна втрата правоздатності – відбувалась зі зміною сімейного стану особи

Обмеження внаслідок приниження честі

Позбавленн
я права бути
свідком
intestabilitas

Ганьба
Infamia,
ignominia

Погана
репутація
turpitude

Диференціація фізичних осіб як суб'єктів цивільного права

РИМСЬКІ ГРОМАДЯНИ

ПЕРЕГРІНИ

ЛАТИНИ

ВІЛЬНОВІДПУЩЕНИКИ

РАБИ ТА КОЛОНИ

ОПІКА ТА ПІКЛУВАННЯ

□ Це інститут (юридичний прийом, засіб) за допомогою якого здійснюється «доповнення» дієздатності особи, яка не знаходиться під владою будь-кого

Опіка за законом
призначення
опікуном того, до
кого повинна
перейти у
спадкування
майно
підопічного

Опіка за
заповітом
у випадку
заповідання
майна особам, не
вказаним у
законі

ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ОПІКИ ТА ПІКЛУВАННЯ

У РАЗІ СМЕРТІ ОПІКУНА ЧИ ПІКЛУВАЛЬНИКА

**СМЕРТЮ ПІДОПІЧНОГО АБО ДОСЯГНЕННЯМ
ПОВНОЛІТТЯ**

**ПОВНОЇ НЕЗДАТНОСТІ ОПІКУНА ЧИ
ПІКЛУВАЛЬНИКА ЗДІЙСНЮВАТИ СВОЇ ФУНКЦІЇ**

**ВІДМОВИ ВІД ОПІКИ ЧИ ПІКЛУВАННЯ З
ПОВАЖНИХ ПРИЧИН, ВИЗНАЧЕНИХ ЗАКОНОМ**

**ПОЗБАВЛЕННЯ ОПІКУНА ЧИ ПІКЛУВАЛЬНИКА
ЙОГО ПОВНОВАЖЕНЬ МАГІСТРАТАМИ ЧИ ІНШИМИ
ОРГАНАМИ ВЛАДИ**

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

- ❑ Реферати, в яких необхідно розкрити правове становище фізичних осіб в Римі:
 - ✓ Римських громадян
 - ✓ Латинів
 - ✓ Перегринів
 - ✓ Рабів
 - ✓ Колонів
- ❑ Повноваження та зміст опікунства та піклування
- ❑ Юридичні особи в Стародавньому Римі.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ
